

Проект

РАДА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

**ОСНОВНІ ЗАСАДИ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ
ПОЛІТИКИ НА 2021 РІК
ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ**

Схвалено рішенням Ради Національного банку України
від __ вересня 2020 року

Київ – 2020

Зміст

Вступ	2
Зовнішнє макроекономічне середовище та економіка України.....	3
Монетарний режим та цілі монетарної політики	6
Принципи та інструменти монетарної політики.....	7
Режим обмінного курсу та валютні інтервенції.....	9
Сприяння фінансовій стабільності	10
Підтримання стійких темпів економічного зростання.....	11
Посилення ефективності монетарної трансмісії та політика комунікацій	12

Вступ

Основні засади грошово-кредитної політики на 2021 рік та середньострокову перспективу (далі – Основні засади) розроблено Радою Національного банку України (далі – Рада Національного банку) відповідно до статті 100 Конституції України і статей 8, 9 та 24 Закону України “Про Національний банк України” з урахуванням цілей, принципів та інструментів монетарної політики Національного банку України (далі – Національний банк), визначених Стратегією монетарної політики Національного банку України¹.

Основні засади деталізують особливості проведення грошово-кредитної (монетарної) політики, у тому числі макроекономічний контекст її реалізації, у 2021 році та в середньостроковій перспективі.

Ураховуючи статтю 99 Конституції України та статтю 6 Закону України “Про Національний банк України”, на виконання основної функції Національного банку щодо забезпечення стабільності грошової одиниці України пріоритетною ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики залишатиметься досягнення та підтримка цінової стабільності в державі. Другою за пріоритетністю ціллю є сприяння фінансовій стабільності, у тому числі стабільності банківської системи, якщо це не перешкоджає досягненню і підтриманню цінової стабільності. Третьою ціллю є сприяння додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримка економічної політики Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає виконанню перших двох цілей. Відповідно до статті 1 Закону України “Про Національний банк України” цінова стабільність – збереження купівельної спроможності національної валюти шляхом підтримання в середньостроковій перспективі (від трьох до п’яти років) низьких, стабільних темпів інфляції, що вимірюються індексом споживчих цін.

Оскільки забезпечення сталого економічного розвитку в Україні неможливе без поступу в здійсненні реформ, Національний банк разом з Урядом України докладатиме всіх зусиль для продовження виконання цілей, критеріїв та заходів із реформування економіки та фінансової системи, передбачених співпрацею з МВФ, іншими міжнародними фінансовими організаціями та інституціями ЄС.

Рада Національного банку на виконання Конституції України та Закону України “Про Національний банк України” здійснює контроль за проведенням монетарної політики та аналіз її впливу на стан соціально-економічного розвитку. Сутність контролю полягає в аналізі відповідності прийнятих рішень із монетарної політики необхідності досягнення визначених цілей та наявним на момент ухвалення рішень ризикам, а також якості припущень та прогнозу макроекономічного розвитку, зокрема інфляції.

¹ Схвалено рішенням Ради Національного банку України від 13 липня 2018 року № 37-рд.

Зовнішнє макроекономічне середовище та економіка України

Уведення карантинних обмежень з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - COVID-19), призвело до стрімкого зниження економічної активності у світі. Темпи зниження світового попиту і зайнятості були найстрімкішими за останні більше ніж десять років. Відповідно уряди та центральні банки як розвинутих країн, так і країн, ринки яких розвиваються, оголосили про підтримання національних економік.

Очікується, що після рецесії 2020 року світова економіка завдяки прийнятим монетарним та фіскальним заходам відновить зростання у 2021 – 2022 роках, однак, ураховуючи безпрецедентність цієї кризи, вони не повністю компенсують втрати поточного року. Відновлення розвинених економік буде тривалим через швидкі темпи поширення епідемії (насамперед у США) та внутрішні дисбаланси (зокрема боргові проблеми окремих країн Євросони). Однак значні фіскальні стимули на тлі м'якої монетарної політики провідних центральних банків пом'якшать наслідки шоку. Економіки країн, ринки яких розвиваються, що є торговельними партнерами України, зростатимуть завдяки їх швидшому пристосуванню до нових гео економічних умов, суттєвій фінансовій підтримці з боку міжнародних фінансових організацій та тісним торговельним зв'язкам з Китаєм (який пройшов пік пандемії в лютому).

Інфляція у світі залишатиметься пригніченою. Все ще слабкий попит, попри поступове зростання заробітних плат та зниження рівня безробіття, стримуватиме інфляційні процеси як у розвинених країнах, так і країнах, ринки яких розвиваються.

Монетарна політика провідних центральних банків залишатиметься надм'якою. Однак порівняно з кризою 2007–2009 років вплив монетарних інструментів доволі обмежений на тлі низьких процентних ставок у розвинених країнах та окремих країнах з ринками, які розвиваються. Тому країни збільшили акцент на фіскальні заходи підтримки внутрішнього попиту й економічної активності загалом. Очікується, що ставки ФРС та ЄЦБ залишатимуться на поточному рівні щонайменше протягом наступних двох років, програми кількісного пом'якшення і надалі будуть основним інструментом монетарної підтримки.

Як наслідок, дохідність за борговими державними цінними паперами провідних країн залишатиметься на доволі низькому рівні, а брак високоприбуткових фінансових активів на глобальних фінансових ринках може підтримати інтерес інвесторів до ризикових активів. Однак через слабкість

світової економіки та відсутність сталого розвитку зовнішньої торгівлі попит на ризикові фінансові активи може бути нестійким.

Фінансові умови для країн, ринки яких розвиваються, утримуватимуться м'якими. Водночас доступ таких країн до глобального фінансового ринку буде залежати від боргового навантаження, рівня вразливості до шоків, а також здатності країн проводити передбачувану економічну політику, підтримувати макрофінансову стабільність та проводити структурні реформи.

Після суттєвого зниження цін у 2020 році глобальна цінова кон'юнктура дещо поліпшиться. Ціни на сталь поволі зростатимуть завдяки відновленню економічної активності, насамперед у Китаї та інших країнах Азії. Ціни на зернові коливатимуться близько поточних рівнів. Поступове відновлення світового попиту стримуватиме тиск на зниження цін, який може бути спровокований очікуваним високим урожаєм зернових. Ціни на енергоносії, зокрема нафту та природний газ, будуть відносно низькими через високі обсяги видобування та значні накопичені запаси.

Попри помірно оптимістичну тональність базового сценарію розвитку світової економіки, існують суттєві ризики. Їх реалізація може зумовити відхилення від окресленого вище сценарію продовження економічного зростання в середньостроковій перспективі. Головними тригерами, що можуть спровокувати реалізацію негативних сценаріїв, зокрема є: відновлення карантинних обмежень через нові хвилі COVID-19, зростання соціальної напруженості через політичну дестабілізацію, посилення протистояння між США та Китаєм, дезінтеграційні процеси в Європі та деглобалізаційні – у світі.

Головними ризиками світової економіки є:
суттєве уповільнення попиту в країнах – торговельних партнерах України. Необхідність посилення заходів безпеки через нові хвилі пандемії може призвести до повторної деформації глобальних виробничих ланцюгів;
стрімке падіння цін на світових товарних ринках. Уповільнення світового попиту в умовах призупинення торговельних потоків та виробничих потужностей призведе до накопичення запасів та перенасичення світового ринку товарами. Найбільше може постраждати ринок чорних металів;
вплив капіталу з країн, ринки яких розвиваються. Очікування погіршення світової економіки призведе до перерозподілу капіталу до країн, які вирізняються серед інших стійкістю макрофінансового середовища та достатнім рівнем проведення структурних реформ.

Економіка України пристосовуватиметься до нових умов з поступовим поверненням макроекономічних показників до своїх

рівноважних рівнів. Зростання ВВП поступово відновлюватиметься та прямуватиме до потенційного рівня. У 2021 році та надалі продуктивність виробництва зростатиме як під впливом реальної конвергенції економіки до рівня більш розвинених країн-сусідів, так і внаслідок післякризової оптимізації бізнес-процесів.

На тлі відміни карантинних обмежень та поживлення зовнішнього попиту економічна активність у більшості видів економічної діяльності відновлюватиметься стійкими темпами. Економіка відновлюватиметься на тлі зростання зовнішнього попиту з 2021 року. Торговельні партнери України в значній мірі подолають епідемію та відновлять економічну активність, створюючи попит на українську експортну продукцію. Паралельно з цим відбуватиметься активізація внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту.

Пом'якшення монетарних умов та значний фіскальний імпульс сприятимуть активізації економічного зростання та відповідно поверненню інфляції до цілі. Монетарна та фіскальна політики залишатимуться м'якими, доки ефекти з боку стисненого попиту превалюватимуть та визначатимуть низькоінфляційне середовище. На тлі послаблення карантинних обмежень як в Україні, так і у світі це сформує підґрунтя для відновлення всіх сфер діяльності. Відновлення споживчого та інвестиційного попиту поступово тиснутиме на інфляцію, унаслідок чого вона повернеться близько до цілі 5%. Прискорення економічної активності на тлі продовження процесів трудової міграції зумовлюватиме зростання витрат на виплату заробітної плати в Україні, що створюватиме тиск на інфляцію також і з боку пропозиції.

Дефіцит поточного рахунку розширюватиметься, однак залишиться в прийнятних межах (близько 4% ВВП). Розширення відбуватиметься внаслідок поступового зростання сукупного попиту та зниження надходжень від транзиту газу. Імпорт матиме значною мірою інвестиційну спрямованість, створюючи підґрунтя для нарощення експортного потенціалу.

Міжнародні резерви зростатимуть, створюючи подушку безпеки на випадок кризових явищ. Обсяг міжнародних резервів наблизатиметься до достатнього рівня, який визначається композитним критерієм МВФ. Проведення послідовної та передбачуваної економічної політики зберігатиме інтерес інвесторів на тлі досить низьких ставок у світі. Це створюватиме можливість Національного банку і надалі проводити викуп валютних надходжень. Завдяки цьому зберігатиметься профіцит ліквідності в банківській системі.

Попри низький поточний рівень інфляції, Національний банк приділятиме належну увагу проінфляційним ризикам, які історично

превалювали та все ще залишаються актуальними. Інфляційні очікування хоча і знижуються, однак ще не є жорстко заякореними на рівні цілі та залишаються досить чутливими до монетарної політики. У таких умовах зниження довіри до монетарної політики може досить швидко розбалансувати очікування.

Основними ризиками є припинення співпраці з МВФ, згорання структурних реформ та триваліший строк пандемії коронавірусу зі збереженням обмежувальних заходів на довший період. Від цього безпосередньо буде залежати швидкість відновлення як глобальної, так і української економіки. Також залишаються актуальними ризики зниження урожаю внаслідок несприятливих погодних умов та ескалації військового конфлікту на Сході країни.

Монетарний режим та цілі монетарної політики

У 2021 році та надалі Національний банк продовжить застосування монетарного режиму гнучкого інфляційного таргетування, що спирається на плаваючий обмінний курс, з акцентом на підтримання фінансової стабільності та забезпечення стійких темпів економічного зростання.

Ціллю грошово-кредитної (монетарної) політики є підтримання інфляції у середньостроковій перспективі на рівні 5% із допустимим діапазоном відхилень ± 1 в. п.

Рішення з монетарної політики залишатимуться передбачуваними, послідовними та спрямовуватимуться на приведення інфляції до цілі 5% на горизонті політики 9–18 місяців. Така ціль у 5% із допустимим діапазоном відхилень ± 1 в. п. буде постійною і може переглядатися лише в бік зниження.

Незмінність інфляційної цілі та принципів монетарної політики сприятиме стабілізації очікувань, підвищенню прозорості дій Національного банку, що відобразиться на більш коректному включенні інфляційних ризиків у структуру процентних ставок та їх стабілізації на низькому рівні. Прогнозованість інфляції та зниження її волатильності сприятимуть поглибленню грошово-кредитного ринку та розширюватимуть можливості позикового фінансування інвестицій. Отже, головними критеріями успішності монетарної політики залишатиметься заякореність інфляційних очікувань на рівні цільового показника та відповідність фактичної інфляції її цільовим значенням у середньостроковій перспективі.

Для найкращого сприяння економічному зростанню Національний банк використовуватиме гнучкість режиму інфляційного таргетування, зокрема, допускаючи тимчасове відхилення інфляції від цілі, якщо це не

перешкоджатиме її поверненню до цільового діапазону на прийнятному горизонті політики. В окремі короткострокові періоди інфляція може відхилятися від встановленої цілі через вплив зовнішніх і внутрішніх шоків, які є поза безпосереднім впливом грошово-кредитної (монетарної) політики Національного банку (зокрема таких, як зміни цін на сировинні товари та інші високоволатильні компоненти індексу споживчих цін, відхилення адміністративно регульованих цін від раніше заявленого рівня).

Спираючись на досягнення цілей з цінової та фінансової стабільності Національний банк приділятиме особливу увагу питанню активізації банківського кредитування задля досягнення цілі з підтримки стійких темпів економічного зростання.

Принципи та інструменти монетарної політики

Монетарна політика проводитиметься згідно з такими принципами:

- пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності в державі;
- перспективний характер прийняття рішень з монетарної політики, які мають спрямовуватися на приведення інфляції до цільових показників на середньостроковому горизонті політики;
- застосування ключової (облікової) ставки як основного інструменту монетарної політики;
- постійне удосконалення прогнозного інструментарію, що включає зокрема аналіз усіх доступних даних, використання прогнозних моделей та експертних суджень;
- дотримання режиму плаваючого обмінного курсу;
- інституційна, фінансова та операційна незалежність Національного банку для належного виконання його функцій;
- прозорість та підзвітність діяльності Національного банку за допомогою сталої системи комунікацій із суспільством.

Як основний монетарний інструмент Національний банк використовуватиме ключову (облікову) ставку, яка відображає стан монетарної політики. За нижчого за цільове значення прогнозу інфляції Національний банк пом'якшуватиме монетарну політику, утримуючи ключову ставку нижче нейтрального (рівноважного) рівня, що сприятиме поживленню ділової активності та відповідно поверненню інфляції до цілі. І навпаки – у разі перевищення прогнозом інфляції її цільового значення Національний банк

виходитиме з потреби проведення жорсткішої монетарної політики для повернення прогностичного рівня інфляції до цільового. Таким чином, інфляція в середньостроковій перспективі завжди має повертатися до цілі. За умов стабілізації інфляції близько до цілі на прийнятному горизонті політики Національний банк наблизатиме та утримуватиме ключову ставку близько її нейтрального рівня.

Вплив облікової ставки на фінансовий ринок та економіку забезпечуватиметься завдяки досягненню Національним банком операційної цілі монетарної політики, яка полягає в утриманні гривневих короткострокових міжбанківських ставок на рівні, близькому до облікової ставки, у межах коридору процентних ставок за інструментами постійного доступу.

Досягнення операційної цілі монетарної політики забезпечуватиметься за рахунок проведення операцій із регулювання ліквідності за обліковою ставкою (або близькою до неї процентною ставкою в разі проведення операцій аукціонного типу). З урахуванням структурної позиції ліквідності банківської системи (профіцит або дефіцит) та її обсягів, а також з метою надання банкам більшої гнучкості в управлінні власною ліквідністю для реагування на підвищену турбулентність на фінансових ринках Національний банк здійснюватиме гнучку адаптацію операційного дизайну монетарної політики. Зокрема, це може відбуватися шляхом зміни частоти, строків та обсягів проведення операцій із підтримання ліквідності та розміщення депозитних сертифікатів, зміни переліку прийнятної застави, яку банки можуть надавати для отримання рефінансування. Національний банк продовжить уважно стежити за ситуацією, щоб оцінити можливу потребу в інших заходах щодо забезпечення ліквідності, водночас зберігаючи належну практику управління ризиками.

Національний банк також може застосовувати інші (додаткові) інструменти монетарної політики:

- інтервенції на валютному ринку;
- зміну нормативів обов'язкових резервів;
- операції РЕПО;
- купівлю та продаж державних цінних паперів;
- операції СВОП;
- інші інструменти визначені Законом «Про Національний банк України».

Використання цих інструментів сприятиме підвищенню дієвості механізму монетарної трансмісії та розвитку фінансового ринку. Водночас під час прийняття рішень з монетарної політики Національний банк уникатиме

заходів, які знижуватимуть ефективність каналів монетарної трансмісії, а відповідно – обмежуватимуть потенціал впливу монетарних інструментів на інфляційні процеси та економічну динаміку.

Режим обмінного курсу та валютні інтервенції

Національний банк продовжить дотримуватися режиму плаваючого курсоутворення і не протидіятиме фундаментальним тенденціям обмінного курсу. Отже, монетарна політика не спрямовуватиметься на досягнення певного рівня або діапазону обмінного курсу.

Як додатковий монетарний інструмент Національний банк матиме змогу застосовувати валютні інтервенції з метою виконання таких завдань:

накопичення міжнародних резервів для досягнення ними достатності за композитним критерієм МВФ. Достатній рівень міжнародних резервів є захисним механізмом фінансової системи України та економіки від зовнішніх шоків, а також сприяє підвищенню довіри до її стійкості з боку як національних, так і іноземних інвесторів.

згладжування функціонування валютного ринку. Це необхідно для уникнення негативного впливу на цінову та фінансову стабільність надлишкової волатильності обмінного курсу та екстраординарних подій на валютному ринку; підтримання трансмісії ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики. Це сприятиме досягненню цілей та завдань грошово-кредитної політики в більш ефективний спосіб.

Ураховуючи необхідність розвитку валютного ринку, Національний банк може розглянути можливість здійснення валютних інтервенцій шляхом застосування деривативів.

Національний банк продовжить валютну лібералізацію до досягнення її кінцевої мети – скасування всіх наявних обмежень і переходу до режиму вільного руху капіталу. Це стане підґрунтям для полегшення ведення бізнесу та поліпшення інвестиційного клімату в Україні, припливу іноземного капіталу, стійкого економічного зростання. Подальше покрокове зняття всіх валютних обмежень зумовлюватиметься досягненням макроекономічної та макрофінансової стабілізації, а також прийняттям низки законів, спрямованих на підвищення якості регулювання небанківського фінансового ринку і попередження непродуктивного відпливу капіталу з країни.

Водночас за виникнення загроз для фінансової та макроекономічної стабільності можливим є призупинення валютної лібералізації та/або введення

заходів захисту. Втім, усвідомлюючи небажаність таких заходів для розвитку фінансового ринку та економіки України, Національний банк розглядатиме їх як засоби “останньої лінії оборони”.

Сприяння фінансовій стабільності

Національний банк підтримуватиме та вживатиме невідкладних заходів для забезпечення стабільності фінансового сектору України як у цілому, так і його окремих сегментів. Утім, за поступового відновлення економіки та нормалізації умов функціонування фінансової системи Національний банк поступово згортатиме екстрені заходи з підтримання банків.

Діяльність Національного банку щодо підтримання фінансової стабільності спрямовуватиметься на підвищення стійкості фінансової системи до системних ризиків, що дозволить підтримувати процеси економічного зростання за рахунок забезпечення ефективного перерозподілу фінансових ресурсів. Це відбуватиметься завдяки стабілізації інфляційних очікувань, зваженій оцінці економічними агентами валютних ризиків, підвищенню довіри до гривні разом із поступовою дедоларизацією економічних відносин, зростанню довіри до банків та інших фінансових установ. Національний банк здійснюватиме постійний моніторинг стабільності фінансової системи в цілому, використовуючи для оцінки ризиків кількісні та якісні індикатори, модельний інструментарій, професійне судження.

Досягнення цілі Національного банку щодо забезпечення фінансової стабільності буде здійснюватися через комплекс заходів спрямованих на:

підтримку ефективного функціонування інституту фінансового посередництва, що покращить доступ до кредитного ресурсу, сприятиме зниженню потреби реального сектора у здійсненні зовнішніх запозичень, знижуватиме ризики дестабілізації валютного ринку та зовнішньої вразливості економіки;

підвищення стійкості фінансової системи до системних ризиків, адекватну оцінку та сприйняття ризиків учасниками ринку;

підвищення надійності ключових елементів інфраструктури грошово-кредитного і валютного ринку.

Національний банк застосовуватиме інструменти макропруденційної політики для згладжування циклічних коливань та коригування негативних зовнішніх ефектів, таких як надмірне зростання боргового навантаження та концентрація ризиків.

Водночас іншими пріоритетами Національного банку в сфері фінансової стабільності є ефективне виконання повноважень з регулювання ринку небанківських фінансових послуг та сприяння оновленню законодавства з регулювання небанківського фінансового ринку, продовження гармонізації банківського регулювання із європейським законодавством, проведення огляду якості активів банків після завершення гострої фази кризи.

Національний банк тісно співпрацюватиме з Урядом України та іншими регуляторами для досягнення цілі щодо фінансової стабільності, зокрема в межах роботи Ради з фінансової стабільності. Розуміючи важливість сталого розвитку фінансової системи як запоруки її здатності протидіяти шокам, Національний банк і надалі ініціюватиме зміни та сприятиме посиленню захисту прав кредиторів і вкладників, покращенню регулювання первинного ринку нерухомості, зменшенню рівня проблемних кредитів банків, підвищенню рівня корпоративного управління та чесної конкуренції у фінансовому секторі, прискоренню реалізації стратегії реформування державних банків, стимулюванню безготівкових розрахунків тощо. Така діяльність не лише сприятиме досягненню цілі щодо фінансової стабільності, а й поліпшуватиме механізм монетарної трансмісії.

Підтримання стійких темпів економічного зростання

Національний банк сприятиме стійкому економічному зростанню шляхом підтримання середовища з низькою та стабільною інфляцією в умовах плаваючого обмінного курсу. Це дозволить уникнути накопичення макроекономічних дисбалансів, підвищить запас міцності до зовнішніх потрясінь, що відповідно сприятиме стійкому економічному зростанню, тобто нівелюванню суттєвих відхилень річних змін реального ВВП від його потенційного рівня.

Досягнення цілі Національного банку щодо підтримки стійких темпів економічного зростання буде здійснюватися через комплекс заходів в рамках монетарного режиму гнучкого інфляційного таргетування, ефективного функціонування механізму фінансового посередництва, зростання рівня довіри до банківської системи та активну підтримку банківського кредитування економіки.

Заходи Національного банку з підтримки кредитування включатимуть активну взаємодію з Урядом зокрема з питань зниження кредитних ризиків банківської системи та структурної перебудови економіки, що сприятиме підвищенню доступності кредитів для суб'єктів підприємництва та формування

довгострокових інвестиційних ресурсів. Підвищення рівня кредитування та довіри до банківської системи стануть одними із факторів формування потужного внутрішнього ринку та підвищення стійкості економіки до шоків впливів, що в середньо- та довгостроковій перспективі буде забезпечувати надійне підґрунтя для збереження стабільної та низької інфляції.

Передбачувани, послідовні та зрозумілі для економічних агентів рішення з монетарної політики залишатимуться фундаментальною передумовою для поглиблення фінансової системи, формування в економіці достатнього обсягу довгострокових фінансових ресурсів прийнятної вартості. Внаслідок підтримання інфляції на відносно низькому рівні залишатиметься низькою інфляційна складова номінальних процентних ставок. Окрім того, внаслідок наближення інфляційних очікувань до цілі щодо інфляції, а також зниження волатильності цін, зменшуватиметься й премія за ризик, оскільки учасники фінансового ринку зможуть впевненіше прогнозувати майбутню вартість кредитних ресурсів. Сукупно це сприятиме активізації довгострокового інвестування у вітчизняну економіку та створенню робочих місць, слугуватиме поштовхом до інноваційної активності.

Ураховуючи, що грошово-кредитна (монетарна) політика Національного банку лише створює умови для розвитку економіки України, але сама не може бути достатньою передумовою сталого підвищення економічного потенціалу, критично важливим є подальше проведення структурних реформ і збереження зваженої фіскальної політики. Тому з метою забезпечення стійких темпів економічного зростання України Національний банк разом із Урядом України працюватиме над посиленням координації грошово-кредитної (монетарної) та бюджетно-податкової (фіскальної) політики, реалізації програм поліпшення доступу до кредитів, формування довгострокових інвестиційних ресурсів. Водночас Національний банк дотримуватиметься свого зобов'язання уникати будь-яких форм фіскального домінування над монетарною політикою.

Посилення ефективності монетарної трансмісії та політика комунікацій

Національний банк продовжить спрямовувати зусилля на посилення своєї інституційної спроможності щодо досягнення інфляційних цілей, забезпечення фінансової стабільності та стійких темпів економічного зростання. Зокрема, зусилля скеровуватимуться на вдосконалення, у тому числі за рахунок

упровадження найкращої міжнародної практики, таких аспектів режиму інфляційного таргетування:

підтримання суспільством і Урядом України цілі Національного банку щодо досягнення цінової стабільності з використанням режиму інфляційного таргетування;

адаптація монетарних інструментів до зміни умов функціонування фінансового ринку та сприяння його розвитку;

посилення аналітичного підтримання прийняття рішень із монетарної політики, зокрема щодо вдосконалення модельного інструментарію та проведення досліджень;

підвищення прозорості монетарної політики та вдосконалення комунікацій із суспільством для ефективного управління очікуваннями економічних агентів.

Особливу увагу Національний банк приділятиме питанням розвитку фінансових ринків для поглиблення механізму монетарної трансмісії та підтримання процесів економічного розвитку. Так, Національний банк докладатиме зусиль для сприяння розвитку фондового ринку, зокрема поглиблення ліквідності ринку державних цінних паперів та збільшення строковості таких паперів.

У разі доцільності Національний банк може проводити операції з державними цінними паперами на вторинному ринку, попередньо визначивши чіткі та прозорі критерії такої участі. Водночас у разі проведення операцій із державними цінними паперами Національний банк дотримуватиметься свого зобов'язання уникати будь-яких форм фіскального домінування над монетарною політикою. Для сприяння мінімізації витрат на обслуговування державного боргу Національний банк і надалі концентруватиметься на збереженні зрозумілої та передбачуваної монетарної політики; інструментів хеджування процентного ризику, зокрема операції своп на процентну ставку, та стимулювання на цій основі довгострокового кредитування; інструментів хеджування валютного ризику з метою зменшення вразливості суб'єктів економіки до курсових коливань та стимулювання трансформації довгострокових валютних ресурсів у гривневі.

Комунікації Національного банку в сфері грошово-кредитної політики спрямовуватимуться на підвищення розуміння і довіри до неї та формування передбачуваного економічного середовища для всіх учасників економічних відносин. Національний банк максимально оперативним і повним розкриватиме інформацію про цілі, принципи, заходи і результати грошово-кредитної політики, оцінки економічного стану і перспектив його розвитку.

Комунікації Національного банку, що відповідають Стратегії комунікацій, вибудовуватимуться на принципах:

ефективності, прозорості, проактивності, регулярності та рівного доступу до інформації – результати та обґрунтування прийнятих Правлінням Національного банку рішень оголошуватимуться громадськості такими способами: шляхом публікації пресрелізу на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку; шляхом проведення пресбрифінгу за участю Голови Національного банку і його заступників у день ухвалення рішення; шляхом публікації Підсумків дискусії членів Комітету з монетарної політики на 11 день після ухвалення рішення щодо рівня ключової процентної ставки. Засідання Правління Національного банку з питань монетарної політики, на яких прийматимуться рішення щодо рівня ключової процентної ставки, проводитимуться за заздалегідь оголошеним графіком.

таргетованості та доступності сприйняття – під час проведення комунікацій щодо рішень з монетарної політики та оприлюднення Інфляційного звіту буде запроваджено багаторівневий підхід для цільових аудиторій різного рівня економічної обізнаності. Для аудиторії з меншим рівнем економічної обізнаності буде розширено спектр доступних для сприйняття матеріалів, що поширюватимуться через оптимальні для цих аудиторій канали комунікацій. Водночас і надалі здійснюватимуться регулярні комунікації з аудиторією з високим рівнем економічної обізнаності з метою інформування щодо поточного стану економіки та пояснення монетарної політики. А саме – проведення зустрічей з експертною спільнотою та учасниками грошово-кредитного ринку, конференц-колів з іноземними аналітиками, регулярних зустрічей із керівниками підприємств України, які беруть участь в опитуваннях щодо ділових очікувань тощо;

орієнтованості на майбутнє – у кожному пресрелізі наводитиметься відповідна “заява про наміри” щодо подальшої монетарної політики та щокварталу в межах макроекономічного прогнозу оприлюднюватиметься прогноз ключової процентної ставки;

відповідальності – у першому пресрелізі на початку кожного календарного року буде поінформовано про відповідність фактичного рівня інфляції цілі, причини його відхилення (у разі відхилення) та вплив прийнятих рішень з монетарної політики на динаміку інфляції протягом відповідного періоду. Також щомісяця оприлюднюватиметься коментар щодо співвідношення фактичного рівня інфляції з прогнозним, у якому пояснюватимуться причини відхилення за його наявності.